Sayı: 48

Amcabey

DÜNYA — YÜZÜMÜ AK ETTİN,
BAHTIN AK OLSUN!..

YİRMİNCİ YIL !.

Kutluyoruz bayramı candan neş'elenerek,
Şükür, yirminci yıla kavuşturdu Yaradan;
Cümleye kutlu olsun, mutlu olsun diyerek,
Söze başlamalıyız önce büyük Ata'dan..

Odur yirmi yıl evvel kuran Cümhuriyeti,
Yeni baştan kurtaran esaretten milleti,
Odur halka öğreten halk için her hizmeti,
Çünkü halkın bağrından çıktı o nurda yatan!.

Yaşadığı müddetçe ulu bir heybetti o,
Tek başına bir vatan, koca bir milletti O,
Hem bir Reisicümhur, hem cümhuriyetti O,
Bıraktı gençliğe bir genç millet, taze vatan!.

Bir millet ki onunla yürümüştü her işte,
Onu önder yapmıştı doğru yola gidişte,
Güzeli anlayışta, iyiliği sezişte
El ele vermişlerdi yıllarca usanmadan!.

Bir vatan ki dört yanı aşılmaz çelik kale,
Temeli oturmuştur beton bir istiklâle;
Fazilet, medeniyet denen altın şelâle
Yurdu ihya ederek böylece oldu revan!.

Bir gün Ebedî Şeften ayırdı bizi felek,
Verdi tesellisini Millî Şefi vererek,
Türk milleti and içti uğrunda birleşerek,
Birliği göstermeğe gelmişti çünkü zaman!.

Harb patlamış, dünya bir yangına verilmişti,
Nice sağlam ülkeler lâhzada serilmişti,
Fırtınadan herkeste sinirler gerilmişti,
Dümeni aldı ele İsmet İnönü kaptan!.

Alamanla ahbaptık, Ruslarla yoktu nifak,
Tam gününde aktettik İngilizle ittifak,
Tarafsız siyasete niyet edince mutlak,
Gücümüze inandı yakın, uzak, dost, düşman!.

Ne olsa pupa yelken gitmiyor koca gemi;
Azıya alıyordu bazan olaylar gemi;
Olaydı küheylânın süvarisi acemi
Göz göre bir kazaya giderdi belki kurban!.

Dışarda fırtınanın coşup arttıkça hızı,
İçerde ihtikârın parlıyordu yıldızı,
Elin kara borsacı vurguncusu, hırsızı,
Üç günde yapıyordu on katlı apatıman!.

Ateş günün birinde geldi pek yakınlara,
Savaş civarımızda başladı akınlara;
Gerçi koymuştuk keskin kılıçları kınlara,
Fakat hep tetikteydi Mehmet, koca kahraman

İçte dışta artsa da zorluklar durduk sıkı,
Yürüdük ağır aksak, makam malûm : fıstıkı;
Açık siyasetimiz değildi kirli çıkı,
Demedik bir keçiye çelebi Abdurrahman!.

Saracoğlu güvenip her hususta millete,
Türlü tedbirler aldı deva için illete;
Sarılırsak dört elle şanlı Cümhuriyete
Şüphesiz ki bizimdir hem at, hem dahi meydan.

Çavuş duası deme sözlerime, okurum,
Ben gerçek tezgâhında öz duygular dokurum;
Dört bir yandan tehlike gösteriyorken durum,
Cennette olduğunu anlar burda oturan!.

Sağdıç, nice bayramlar nasip eylesin Huda,
Şen yurdumuz olmasın bir gün barıştan cüda;
Budur bütün milletçe yürekten kopan dua,
Yazalım biz de her yıl böyle enş'eyle destan..

SAĞDIÇ

Sahibi : Sermet Muhtar ALUS
Neşriyat müdürü : Rıza YÜCER
Basıldığı yer :
CUMHURİYET MATBAASI

30 İLKTEŞRİN 1943 Cilt : 2 — Sayı : 48 Fiatı 10 Kuruştur

AMCABEY

CUMARTESİ GÜNLERİ ÇIKAR SİYASÎ MİZAH MECMUASI

İDARE YERİ :
Cağaloğlu Cumhuriyet Matbaası
Posta kutusu : 555 st., Telefon : 20084

Müessisi:
CEMAL NADİR GÜLER

ABONE ŞARTLARI :
Yurt içi : Bir seneliği 500, Altı aylığı 250 Kş.
Yurt dışı : Bir seneliği 900, Altı aylığı 500 Kş.

[Almanların tahrip ettikleri yerler kendilerine tazmin ve tamir ettirilecek] — Gazetelerden —

— Kendim muhtac-ı himmet bir dede...

İSTER AĞLA İSTER GÜL!

AŞAĞILIK DUYGUSU ÖRNEKLERİ

1 : Likör şişeleri

Bizim likör şişelerimiz, aşağılık duygusu tezahürlerinin en güzel örneklerinden biridir.

Bir arkadaşımızın başından geçen şu hikâyeyi dinlerseniz, belki siz de bize hak verirsiniz:

— Harpten önce, Leipzig ilkbahar sergilerinden birine, Türkiye de resmen iştirak etmşti.

.....

Vaktaki Leipzige vardık ve sergiyi açtık, büyük likör ithalâçılarını pavyonumuza davet ettik, ve kendilerine bütün likörlerimizden birer tadımlık sunarken de:

— Bizim likörlerimiz sun'î esanstan değil, halis muhlis taze yemişten yapılmıştır. dedik.

.....

Aradan birkaç gün geçti. Leipzig'in tanınmış likör ithalâtçıları paviyonumuza yine geldiler ve: — Likörleriniz evsaf bakımından cidden pek nefis, dediler, fakat bizim onlarla alâkadar olabilmemiz için, şişelerinizi değiştirmenz lâzım!..

— Neden?..

— Çünkü hepsi taklit de ondan!.. Size başka Avrupa fabrikalarının orijinal şişelerini getirdik. Bakın, etiketlerne varıncıya kadar taklit etmişsiniz... Keşke likörleriniz taze yemişten yapılmış olmasaydı da şişeleri orijinal olsaydı.

Paviyonumuzun bir köşesinde duran Kütahya mamulâtını göstererek:

— Meselâ, şu vazolar gibi orijinal kaplara koysaydınız ne iyi olurdu!..

2 : Hereke halıları

Sümerbankın Nevyork sergisine götürdüğü Hereke halılarından hiç biri satılmadı Bunun bir sebebi, halıların pahalılığı ise, diğer ve en büyük sebebi de taklit oluşudur.

Evet, Hereke halıları, Acem halılarının taklidi imiş!

Bakın arkadaşımız, size bu Acem taklidi Hereke halılarının hikâyesini de anlatsın:

— New-York'un büyük halı firmalarını halılarımızı görmiye Türk paviyonuna davet ettik...

... Halı ithalâtçıları, bize âdeta çıkıştılar: — Siz neden Türk halısı yapmıyorsu-

(Arkası 11 nci sahifede)

Bir moda cilvesi!..

Miyop ihtiyar — Şu yirmi senelik Cümhuriyetin işine de bir türlü aklım ermiyor hanım!.. Hâlâ sokaklarda softalar dolaşıyor!..

PASİF KORUNMA İMTİHANI

— Komedi 1 perde —

[Sahne: Bir Belediyenin müfettişler odası. Ortada yeşil örtülü bir masa. Masanın üstünde bir gaz maskesi, ecza şişeleri, pamuk ve sargı paketleri. Yerde bir hasta teskeresi. Masanın bir tarafında beş kişilik imtihan heyeti. Onların karşısında da, iskemleye ilişmiş esnaf kıyafetli, kır bıyıklı, kırmızı burunlu, çipil gözlü bir vatandaş, gözleri masanın üstündeki maskede, elindeki kasketini mıncıklamaktadır.]

Birinci mümeyyiz — Maskeyi nasıl kullanacağını söyledin bay Apustol. Şimdi de şu eczaları târif et bakalım!..

İkinci mümeyyiz — Meselâ gözlerden yaş getiren gaz hangisidir?.. Onu söyle!..

Apustol — (Gözlerini küçülten bir tebessümle yılışır. Sağ elinin tersile bıyıklarını sığazlar).

Mümeyyiz 1 — Söylesene bayım, hangisi gözlerden yaş getirir?..

Apustol — (Ayıp bir şey söyler gibi) onu bilmiyecek ne var pasam. Onu aksamcıların hepsi bilir!..

Mümeyyiz 3 — Nasıl akşamcılar?..

Apustol — Yani ya, içki kullananlar...

Mümeyyiz 2 — Anlıyamadık, açık söyle. Bunun içki ile ne alâkası var?..

Apustol — Efendim efendim, haniya içersiniz bir duble duziko... Ama susuz... O zaman akar gözlerinizden nah böyle çesme gibi yaslar...

Mümeyyiz 1 — Bırak efendim, böyle şey olur mu?.. Sen bizimle alay mı ediyorsun?..

Apustol — Yok vire pasam alay... Ben bir gazinocu... Baska türlü ecza bilmem...

Mümeyyiz 2 (Birinci mümeyyize) — Geçin bu suali. Başka bir şey soralım. Bay Apustol, baktın ki bir yaralının eli kanıyor, ne yaparsın?.. Onu söyle!..

Apustol — Hah, işte onu bilirim efendim. Baktım ki bir yaralı, eli kanamıs, hemen efendim kosar, kolunu sıkarım!..

Mümeyyiz 4 — Bravo!.. İyi bildin!.. Aferin..

Apustol — (Alnında sıralanan ter tanelerini elile silerek geniş bir nefes alır).

Mümeyyiz 5 — Peki ya yaralının burnu kanıyorsa?..

Apustol — (Bunu bilemiyecek ne var gibi gülerek) burnu kanıyorsa efendim, sıkarım herifin boğazını!..

(Bütün mümeyyizler bu müthiş malûmat karşısında biribirlerine bakışırlarken perde kapanır).

PATAVATSIZ

FELEKTEN RİVAYET

BEKTAŞİNİN CENNETİ!..

Tekkelerin açık olduğu devirde bir mahallede birisi rufaî, diğeri bektaşi tekkesi olmak üzere iki dergâh varmış. Rufaî tekkesinde dervişler kendi kendilerini şişler, ateş yer ve zikrederlerken bektaşi dergâhında da Cem âyinleri ve âhenk yolunda gidermiş! İki tekke arasında hayat farkı derhal tesirini göstermiye ve yavaş yavaş rufaî dervişlerini bektaşi dergâhına çekmiye başlamış!..

Hâdiseyi endişe ile müşahede eden rufaî şeyhi bir gün bektaşi meslektaşını ziyaret ederek demiş ki:

— Erenlerim. Sizin dergâhın bizimkine yakın oluşu bizim müritlerin sizin tarikate geçmesine sebep oluyor. Malûm ya biz ateş yeriz, siz ise îş ve nûş ile eğleniyorsunuz. Onun için rica ederim biraz daha kapalı olun da bizim dergâh boşalmasın!..

—Hay hay erenlerim. Siz kasavet etmeyin. diyen bektaşi şeyhi hiç aldırış etmeyip tekkesinin mutat hayatını bozmamış. Bu yüzden de rufaî dergâhındaki dervişlerin adedi birkaç kişiye kadar inmiş. Nihayet günün birinde bektaşi şeyhi göçmüş. Tabiî, rakibinin ölümü rufaî şeyhini sevindirmiş ama yerine başkası geçerek dergâh yine eski faaliyetine yeni bir revnakla devam ettiği için rufaî dergâhı hemen hemen kapanma derecesine gelmiş ve günün birinde dertli rufaî şeyhi de ölmüş, ümidi veçhile cennete gitmek üzere yolda iken aklına bektaşi şeyhi gelmiş, âraftan geçerken cehennem kapısındaki sicil memuruna uğrayıp sormuş:

— Mavi gözlü, kirlice aksakallı, uzun kaşlı bir bektaşi şeyhi falanca tarihte öldü idi. Ayyaş zindifin biri idi, adı Ali baba. Acaba görebilir miyim?..

Sicil memuru, defterleri, dosyaları tetkik etmiş:

— Söylediğiniz tarihtenberi buraya bu isimde ve bu şenailde kimse gelmemiş. Yanlışınız var.

— Aman zebaniciğim! Nasıl olur. Biz bir mahallede oturduk. Kendisini ve vefat tarihini pek iyi bilirim.

Bir kere daha aradıktan sonra kat'î cevap vermişler: (*)

— Burada yok! Ârafa bakınız!

Rufaî şeyhi bektaşi babasını cehennemde bulamadığına şaşarak ârafa başvurmuş, uzatmıyalım: Zaten birtakım hüviyeti meçhul kimselerle dolu olan oradan da bektaşi şeyhine benzer kimse olmadığını, zaten kimsenin o müessesede uzun müddet kalmadığını anlatmışlar ve:

(Arkası S. 10 da)

(*) Nüfus daireleri gibi!

Son sevgi

Saçları siyahtı, gözleri siyah;
Kalbimi bağlayan onun sesiydi..
Sevmekten korkarken sevmiştim eyvah,
O kadın gönüller melikesiydi.

Gözleri siyahtı, kaşları ince,
Mehtapta yalnızdık güzel bir gece;
Yıldızlar göz kırptı bize gizlice..
O benim aşkımın ta kendisiydi.

Ben onu her sabah seherde gördüm,
Ben onu her akşam kamerde gördüm;
Ben onu her zaman, her yerde gördüm,
O yorgun kalbimin son sevgisiydi.

KÜLHANİ

Bâki kalan bu kubbede

KÂFİR GÖZ!..

Üçüncü Ahmet'in nedimlerinden meşhur şair Dürrü efendinin bir gözü kördü. Bir gün padişah, bu sakatlığının sebebini sordu; Dürri efendi irticalen şu beyti söyledi:

Tûtiyay-i hâkipâyin için iki çeşm-i sefît
Ol kadar cenk ettiler kim birisi oldu şehit!

Ve gözünün bir kaza neticesinde kör olduğunu anlattı. Fakat Üçüncü Ahmet şairin bu nüktesindeki bir gaflетine şöyle işaret etti :

— Demek sağlam kalan gözün kâfir imiş!, dedi.

(*) Ayağın toprağı sürmesi için.

İMAMLIK!..

Bir gün meşhur sadrazam Koca Ragıp Paşa, rint ve külhani Haşmete, işlerinin çokluğundan ve yorgunluğundan bahsederek:

— Ah Haşmet.. demişti, elimi, ayağımı kullanmadan, fikrimi yormadan bir memuriyet istiyorum, şöyle bir odaya çekileyim, yiyecek, içecek, giyecek düşünmiyeyim.. Hiç bir karışanım olmasa....

Haşmet, mütebessim:

— Aman sultanım.. Bahsettiğiniz gibi bir memuriyeti bendeniz biliyorum: Efendimizin imamlık hizmeti!..

Cevabını vermişti.

Herr Fischer, Şark cephesinden sağ va salim memleketine dönebildi!.

NE İDİ...

Hikâye :

BEN BOŞUNA

Şubeden merkeze çağrılan genç memur, ceketinin yan cebindeki şatrançlı ipek mendilini çıkardı, alnında, şakaklarında toplanan terleri sildikten sonra, kendini, izinli bir memurun boş bıraktığı iskemleye attı. Yorgun bir soluk aldı:

— Umum müdür, beni çağırmış. Şubenin işleri tıkırında gidiyor. Başka türlü olmasına da imkân yok.

Şatrançlı mendilini dikkatle katlayıp cebine koydu, kendinden memnun bir tavırla göğüs gererek gülümsedi:

— Şubedeki işler, ben olmayınca dönmez. Dediğim dediktir. Ben boşuna konuşmam! Umum müdürün beni çağırdığı iyi oldu. O çağırmasa, ben, gelecektim. Ben boşuna konuşmam! Memurluğun büyük, küçük tarafları yoktur. Yalnız, idare başındaki adamlar, bunu bilmiyorlar.

Odadaki arkadaşlarına şöyle bir baktı:

— Birinizden biriniz zile basınız da bana bir kahve söyleyin.

Bir sigara yaktı, güldü:

— Yorgunluk kahvesi ama, bu yorgunluk değdi. Ben boşuna konuşmam. Umum müdüre, fikirlerimi, projelerimi kabul ettireceğim. Yalnız şirketin menfaati namına değil, mumî bir başlangıç olacak. Boşuna konuşmadığımı, neticede anlıyacaklar. Göreceksiniz, hârika bir sistem olacak. Ama, bunu tatbik etmek lâzım. Merkezde çalışmadığım halde, şirketin idare şeklindeki bozuklukları, içinde imişim gibi biliyorum.

Odacının getirdiği kahveden bir yudum içti:

— İnsanın işine bağlanmış olması lâzım. Öyle ya, bir memur, işine dört elle sarılmazsa, o işten hayır gelmez? Bu, umumun menfaati için lâzımdır. İşler aksarsa, hepimiz aşıkta kalırız. Ben, iş bulurum ama, hepiniz benim gibimmisiniz? Kaç kişinin huzuru, hayatı, istikbali, refahı tehlikede... Bunu, hattâ düşünmek bile, insanın tüylerini ürpertiyor.

Kendinden o kadar emindi ki arkadaşlarının verecekleri, vermek ihtimali olan sorgu ve karşılıkları dinlemiye lüzum gör-

---

Tayyare va harp

Boş vakitlerini öldürmek için ne yapacağını şaşıran aylâklardan biri gazetede şöyle bir havadis gördü:

«Amerikalılar beş dakikada bir tayyare yapmak için hazırlanıyorlar.»

Hayretinden faltaşı gibi açılan gözlerle arkadaşının yüzüne «ne dersin?» gibilerde baktı. Öteki daha politika adamıydı, şöyle bir düşündü:

— Tevekkeli Amerikalılar harbi biran evvel bitirmek istemiyorlar!.. dedi.

KONUŞMAM!..

Yazan: **Mahmut Yesari**

müyordu:

— Ben boşuna konuşmam. Umum müdür, benim boşuna konuşmadığımı anlıyacaktır. Daha doğrusu anlaması lâzımdır.

Hademe, odaya girmişti. Ona doğru ilerledi:

— Zatınızı müdür bey çağırıyor.

Yeni yaktığı sigarasını tablaya bastırdı, ayağa kalktı. Meydan okur gibi arkadaşlarına yüksekten baktı:

— Konuşacağız. Ama, ben, boşuna konuşmam! Yan odaya geçti, ama çok geçmedi, umum müdürün ekşi sesi, duvarları deldi:

— Zatıâlinizle ne yapacağız? Buraya, bin bir rica, bin bir tavsiye ile geldiniz. Yer yokken, yer icat ettik. Size verilen işi, temiz yapın yetişir. Fakat, başınızdan büyük işlere karışmayın. Biz, sizi, buraya, müesseseyi kafanıza göre ıslâha almadık. Herkes kendi kafasını beğenir. Aklınızın, irfanınızın, hattâ idarenizin ne matah olduğunu biliyorum. İnsan, bir iş başlangıcında, haddini bilmelidir. Şubedeki işlerin bozukluğu, akıl almıyacak bir hale gelmiş. Kaç kere yazdık. Abuk sabuk cevaplar verdiniz. Özürünüz, kabahatinizden büyük. Eğer, sükût ile geçiştirebilecek şeyler olsaydı, sizi, buraya çağırtmazdım. Soruyorum, bu kadar iş arasında, şirketi kendinizle uğraştırmıya ne hakkınız var? Son defa söylüyorum. Eğer kendinizle şirketi bir daha böyle fazla ve fuzuli şekilde uğraştıracak, aklınızın ermediği, başınızdan büyük işlerle uğraşacak olursanız, zatî işler dosyasındaki o bir yığın tavsiyelerinize bakmaz, sizi, kapı dışarı ederim. Çok söylemiyeceğim, son defa olarak söylüyorum. Bukadarı kâfidir sanıyorum. Buyurunuz.

Şubeden merkeze çağırılmış olan genç memur, umum müdürün odasından çıktı, arkadaşlarının yanına geldi, ceketinin yan cebindeki şatrançlı mendili çıkardı, alnında, şakaklarında toplanan terleri sildikten sonra, yorucu bir münakasadan kurtulmuş, fakat, her şeye rağmen haklı bir insan öğünmesile göğsünü kabarttı:

— Umum müdür, bütün dediklerimi, bütün anlattıklarımı kabul etti: Ben, boşuna konuşmam!

Mahmut Yesari

MÜRAKABA

Mısır çarşısının açıldığı gün Sayın Vali Lûtfi Kırdar'ın gazetelerde bir demeci çıktı. Bay Kırdar bu demeçte «Mısır çarşısında satılacak gıda maddelerinin Belediyenin daimî murakabası altında bulunacağını» belirtiyordu.

Bu müjdevi okuyanlardan biri: — Çarşı dışında alışveriş edenlerin vay haline!.. diye söylendi.

NE OLDU?..

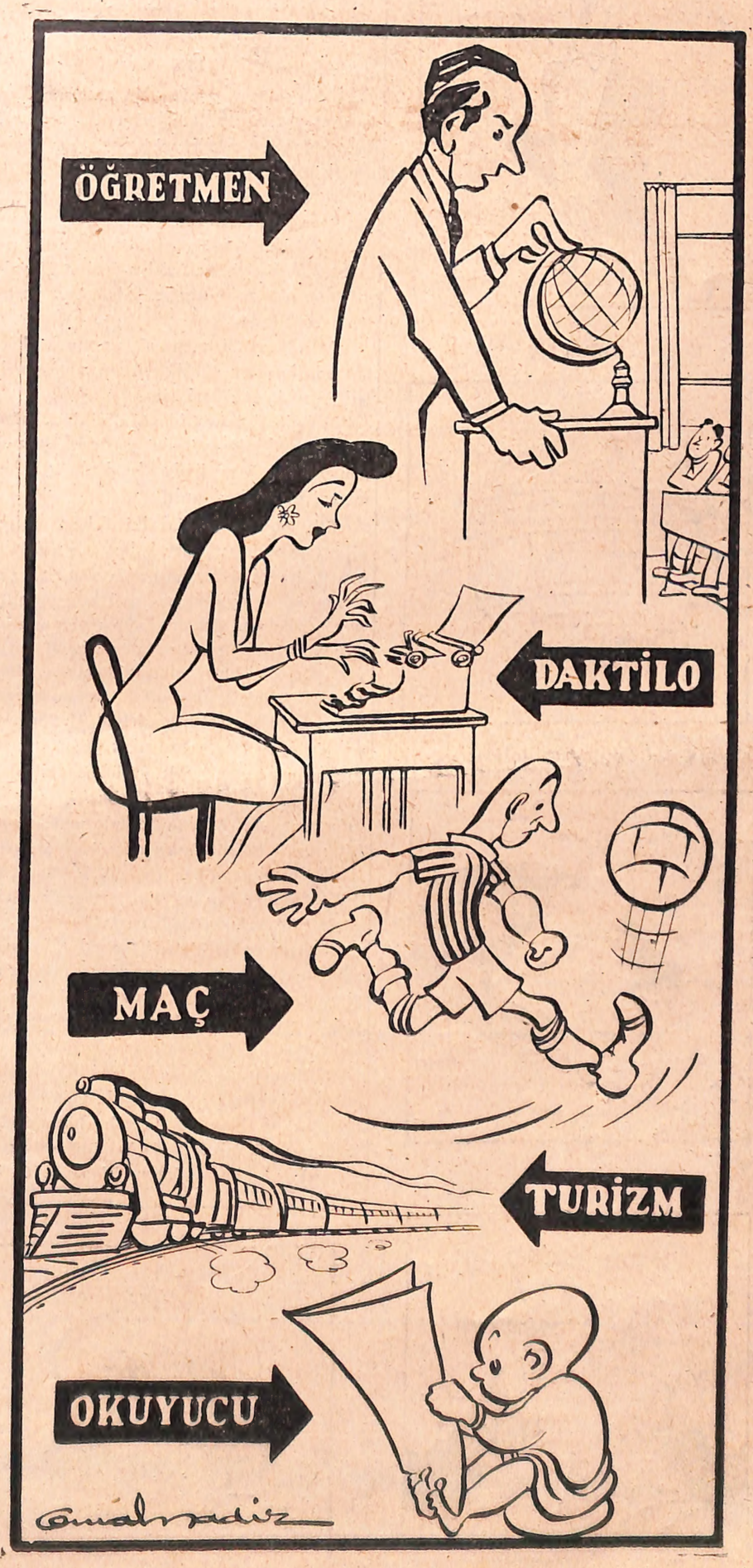

60 sene yaşiyan bir diplomat :

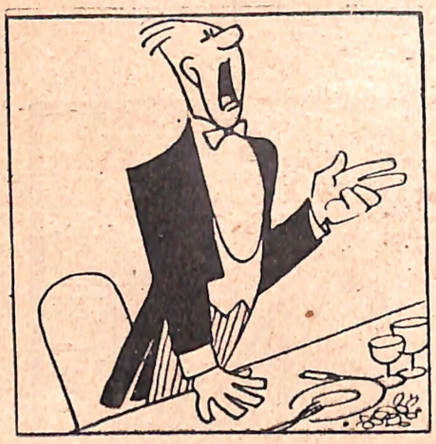

20 sene nutuk söyler!..

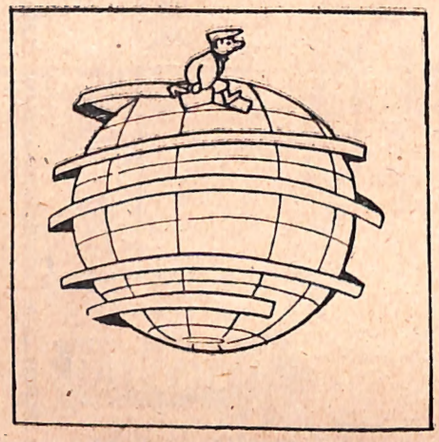

15 defa dünyayı dolaşır!..

15 sene muahede imzalar!

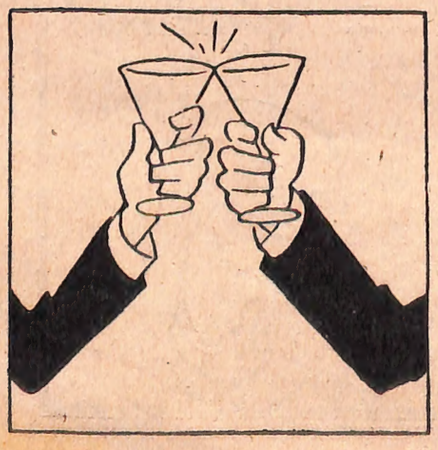

5000 defa sulh şerefine kadeh kaldırır!

Dünden, Bugünden:

FES

Vaktile, Mora denilen Yunanistanın Peloponez yarımadası halkından Osmanlıların İkinci Mahmut devrine aktarma, cemaziyelevveli karanlık, o mahut feslerin türlüsü vardı. Rengi, çuhası, şekli taşıyanın ne mene kişi olduğuna alâmetti.

Koyu (lâal), çok yumuşak, tepesi dar ve asabası geniş olanlara Aziziye denirdi ki, yalnız Sultan Aziz vaktinden kalma bazı yaşlılarda görülürdü.

Pasa kiremidi, yumuşak, upuzun, kulakları içine alanını vükelâ, vüzera, mabeyinciler, musahipler giyerlerdi.

Nar çiçeği, tokça, biçimi dörtköşeli, hünkâra çatkın, yıldıza jurnal yağdıran işgüzarlara mahsus. Buna hafiye fes denir, öyle kafalıdan üçbuçuk atılırdı!..

Şık, modaya düşkün, iki dirhem bir çekirdek gençler zırt zırt kalıpçılara seğirtirlerken, içi hasırlılar, ardından mantarlı şık markalılar ortaya çıkınca mal bulmuş mığribiye döndüler. Zinhar kalıp malıp istemiyor; şapka misali aylarca dümdüzgün duruyor; Angudi çuhası gibi ışıldıyordu. İçinde çepeçevre güderi, atlas astar; tepesinde veya üst yanında üç adet hava deliği!. Meşhur mesele de uygun: «Ayağını sıcak tut, başını serin; gamı gussayı bırak, düşünme derin»!..

Siyahtan bir gömlek farklı, sipsivri, sıfır numara dar Beyoğlu kalıplı, mutlaka sol kaşın üstüne inik fesler omuzdaş ve bıçkın takımı harcıydı. (Yan baktın!. Eşeğime çüş dedin) filânı tutturup balta olmamaları için görür görmez karşı kaldırıma atlanırdı!..

Seyyar satıcı, hamal, camal gibi ayak takımında, güneşten yağmurdan şanjan rengine girmiş, büzülmüş, kenarları bir parmak yağ tutmuş, kimine de yemeni sarılmış fesler!....

Püsküğün de çeşidi: Kelli fellilerde çifte bükülmüş dobril; askeriyelerde yukarısı tostoparlak ve kısası; külhanebeylerde düdük kadarı; aşağı tabakalarda kelkülü, yahut da hiç yok..

Sermet Muhtan ALUS

ŞAPKA

Bazıları zannederler ki, parasını tıkır tıkır, daha doğrusu hışır hışır saydığınız şapkayı alıp giymek pek olay bir iştir. Hâşâ!.. Çünkü mes'ele onu alıp ta sadece kafaya geçirmekten ibaret değildir.

En şık, en yeni şapkalar görürsünüz ki bazı kafalarda hemen fesleşiverir, ortasındaki o canım Avrupa kordelâsı sarıklaşır!!..

Bu itibarla şapkalar kadar onların altlarında bulunan kafalar da gayetle mühimdir. Bazı kafalar vardır ki bütün hayatı boyunca yalnız bir şapka giyebilir. Meselâ yalnız kasketle dolaşır. Yine bazı kafalar vardır ki sanki hayatta yalnız silindir şapka giymek için yaratılmışlardır. Fakat bunların yanında her şapkaya kafa uyduran nadide mahlûklara da rastgelebilirsiniz. Böylece bazıları hayatta «şapkalar sana uymazsa, sen şapkalara uy» sözünü kendilerine prensip yapmışlardır.

Fes gibi onun da bir takım züppelikleri vardır. Bu züppelikler daha ziyade kıvrımlarındadır. Bu kıvrımlardan sahibinin memur, bobstil, şair, tefeci, tüccar; muhtekir olduğunu kolaylıkla kavrıyabilirsiniz. Bazı delikanlılar kıvrımları yetişmiyormuş gibi bir de üstüne tüy dikiyorlar!..

Sonra şapka konuşur!.. Onun giyme tarzından sahibinin efkârlı, âşık veya borçlu olduğunu hemen kestirirsiniz. Hattâ sahibinin kömür almaktan döndüğü bile belli olur!..

Acaba, köy kasketinden fötre geçilince evvelâ tepesi hiç ozulmaz, küçük bir kubbe şeklinde bırakılır. Sonra zaman geçtikçe buruşuklar bir şekille verilir.

Tarihte ve zamanımızda meşhur şapkalar vardır. Meselâ Napoleon kadar şapkası da meşhurdur. Briyan'ın kâğıt helvası gibi takır takır hasır şapkası da Napoleonunki gibi tarihe geçmiştir. Şarlo şöhretinin hiç değilse bir taksim dördünü melonuna borçludur. Moris Şövalyenin alt dudağı derecesinde şapkası da şöhret kazanmıştır.

Hikmet Feridun ES

10 sene not yazar!..

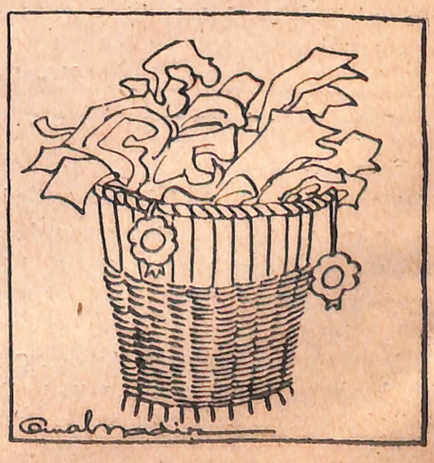

15 sene muahede yırtar!..

Amcabey'in
Mizahî Romanı : 17

Banker Arif!

Yazan : SERMET MUHTAR ALUS

Bay Mehmet,

— Bizi köpek yapıp çıktın be Memnunanım!. diye yayık yayık sırıtırken, beriki yine atıldı. Çenesi makine.

— Aklıma şunu bunu getirip kıskançlığımdan değil, haşa!.. Nem kıskanacağım? Beğeneceğin kadınlar senin yüzüne bakmazlar; bin tane gönülleri olsa bir tanesini sana vrmezler. Tasam şu ki sokakta lön lön lön, uyuntu tyuntu, önünü ardını kollamadan yürümek âdetin. Tramboylar, otomofiller ortalıkta vızır vızır. Birinden birinin altında mı kaldı çiğnendi; vapura binerken, iskeleden denize mi yuvarlandı diye içime kuruntular girer mi girer. Ölümün vakti, saati ancak Allaha malûm. Ecel geldi cihane, baş ağrısı behane. Buna amenna, ama hiç değilse Fikocuğumun öksüz kalışını da düşünmez miyim?

Biçare damat, boyun bükmüş,

— Hay Alla hiyilik versin, lâtife etmek damarların yine ayaklandı! diyerek yine yayık yayık gülerken, Banker Arif, ayıbını kapatmak için, lâkırdı karıştırdı:

— Eli kulağında; şimdi Zihni bey, Süleyman bey, Nizameddin bey, karıları, kısraklarile cumbur cemaat damlıcaklar.

Memnune ona da cevap buldu:

— Hoş geldiler, sefa geldiler. Bu öğle sıcığında, kızgın Ağustos güneşinin altında yanıp kavrulacaklar değil. Şahanenin şahanesi, lüküsün lüküsü, 77 bin liraya çıkmış köşkün...

Bu sefer, babası atıldı:

— Nenin 77 bini, 87 bini? Bugün cuma diye alay mı ediyorsun? Sultan Hamit gittikten sonra geçti o Bolunun pazarı. Yapının masraf defteri yukarıki odamda, Amelikan yazıhanemin çekmesinde. Bu meret, kalemi kalemine tam 94 bin lira, 28 kuruş, otuz paraya maloldu.

Binnaz hanım, kapalı gözlerini aralayıp,

— Doğrusunu bey bilir. Bari dediğini bir kenara yazıver de herkesin yanında yanlış söyleme Memnune! diye mırıldanırken, kızı Çemkirdi:

— Bana bak anne. Yine tepemi attırma, benim adımı ya hiç ağzına alma, ya da derli toplu söyle: Mem nu ne!.. Memnuu bilmiyormusun? Evvelâ o; sonra ne... Lâfı geveliyor.

— Bitmedi —

TEFTİŞ !..

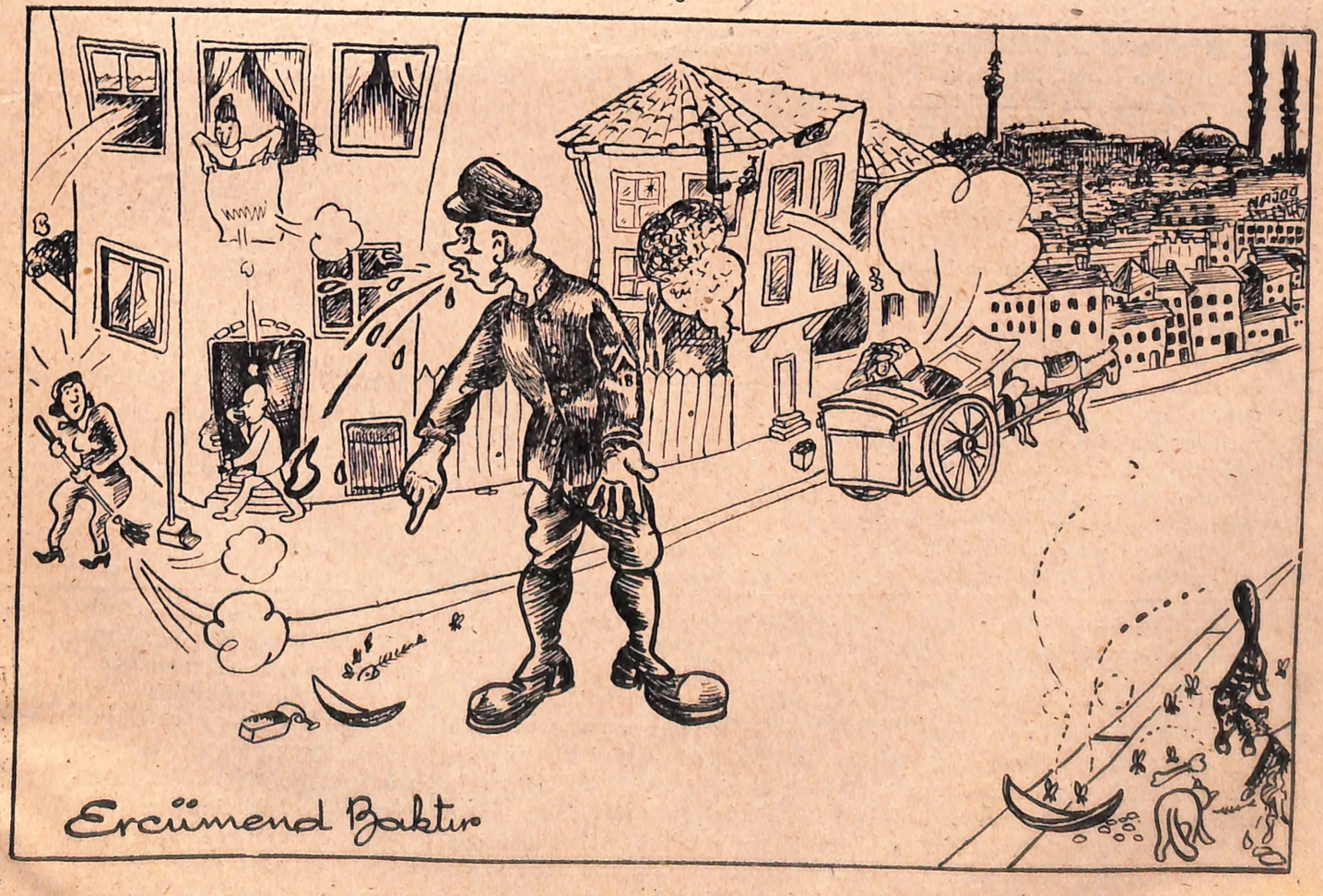

Çöpçü başı — Tu Allah müstahakınızı versin!.. Ula buraları nasıl supirmişsiniz be?..

KİRALIK SAHİFE

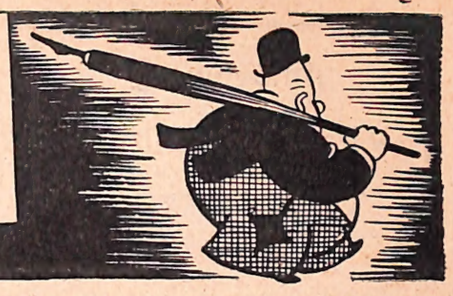

[Mecmuamızda bu sayıdan itibaren yeni bir sahife açıyoruz. Bu sahifenin adı «Kiralık sahife» dir. Siyasî ve edebî yazılar yazan muharrirlerimize kiralanacak olan bu sahifede meşhur bir imzanın yazısını bulacak-sınız. Sayın edib ve muharrirlerimiz, kendi gazete veya mecmualarında yazamadıkları fikirleri bu sütunlarda yazacaklardır. İlk olarak, sahifemizi herkesten evvel kıralıyan, Bay Nurullah Ataç'ın yazısını sunuyoruz:]

SOHBET

Geçenlerde Kutlu gazinosuna oturmuş tabiatın eşsiz güzelliğini hayran hayran temaşa etmekteydim.

Ben, nedense buranın manzarasına bayılırım. Nefis çam kokularını ciğerlerime doldurmaktan, yüce akasya aqaçlarının gölgesinde serinlemekten büyük bir haz duyarım! Hele boyları eflâke ser çeken kavaklar.

O kadar dalmışım ki bir aralık kavaklardan birinin masamın önünde arz-ı endam ettiğini hissettim sanki... Meğer yenılmışm, gelen, sevgili evlâdım Orhan Veli imiş. Eğildi, huşu ile elimden öptü, sonra ceketinin cebinden yeşil renkte bir kitap çıkararak:

— İşte, üstadım, dedi, son eserimiz : «ACAİP!...»

Kitap içinde yüz küsur şiir olmasına rağmen sekiz sayfadan ibaret!.. Bir eserin dolgun olmayışı, olgunluğuna alâmettir! Gerçekten kabında yazılı imzalar da bunu ispata kâfi; Orhan Veli, Oktay Rifat ve Asaf Hâlet Çelebî !!

Kitaptaki şiirler tam tâbiri ile enfes!.. Bayıldım!..

Benim iç âlemime hitap eden bu bulunmaz şiirlerden size de sunacağım.

Oktaycığım:

« Sevgilim
Bir gün,
mantara bas
ve turşucuya gel
ben turşu, sen turşu, dünya turşu fakat turşu neden pahalı? »

diyor. Ne samimîlik, ne duyuş değil mi? Sevinmeli, kelimelerin yakınlığından derin bir mâna şiiri çıkarabilyor. Abdülhak Hâmd'in en zayıf tarafı bu değil mi? Şiirde mâna önemli değildir.

İnsanların şiirde mâna araması tenbel oluşlarındandır. Yoksa, cahil şair olmaz. İşte, Asaf Hâlet Çelebînin: «Çingene kızları, Varil baba, Cimdallı köse, Kölelelerim» adlı şiirleri, birer parça misal veriyorum:

Yeşil Katırtırnağı yemeğe bayılırlar da
Kekik, çöreotuna banarak,
neden beni sevmezler,
Çingene kızlarım.

***

Varil baba diyen kız
gelecek bahçeye
benimle oynamıya.
Varil baba, Varil baba!
ver elini çekerek
ben sana küserek

***

Başı bana benzer
sakalı sana
Elif be te se
Cimdallı kese

***

İki çanağı biribirine vurup
Zati Sungur gibi, çıkardım,
ağzı var
dili yok
kölelerimi.

Çelebînin şiirdeki tabiîliğine diyecek yok. Fakat mide bulandıran ağır bir kafiye kokusu var!

Gelelim Orhancığıma:

« Saçma sapan ne demek?
Benim şiirlerimmiş gûya
ne yanlış...
İnhisarlar idaresimiyim saçma satayım
olsam da saçmaya gümrük koyar mıyım?
sapanım da yok
küçükken Mıstık aşırdı
ne güzel sapandı o?»

diyor. Orhan bu şiirde sanatı ile sanatını ne güzel müdafaa ediyor!..

Hele Oktayla birlikte yazdıkları:

« Pır pır pır
hey zıpır
Kuş beyinli, aklı kısır
Hır hır hır
Her gün hır
çıkarmak için hazır..»

şiirî âhenk olgunluğunun şaheseridir. Kitapta her şiiri ayrı bir güzellikte olan Orhan Veli Kanık'ın «Hiç» şiirine senenin en güzel şiiri nazarı ile bakabiliriz:

« hiç×hiç=hiç
hiç=cevap
ben hiç
sen hiç
hiç=çok şey!»

Orhanı alkışlarım, düşüncede (Pascal)ı geride bırakıyor.

Kitabın son sahifesi çok enfes bir şiire hasredilmiş. Anlaşılan gençler bu şiir çin çok uğraşmışlar. Tamamını aşağı alıyorum:

« Kuk kuri kuuuu!
O. V. K — AHÇ — O. R. H»

Son sözüm: Aşk olsun çocuklara!

Nurullah ATAÇ
Lise öğretmelinden

(Felekten devam)

— Bir kere cennete bakınız! demişler. Rufaî itiraz etmiş:

— Nasıl olur efendim! Böyle bir zındık herif?..

— Eeey! Bilinmez. Kimbilir ne gibi hizmeti olmuştur. Hikmetinden sual olunmaz!., cevabını olıp hayretler içinde cennete gitmiş. Kapıda karşılamışlar. Şeyh efendi fişini verip bir teşrifatçı ile yerine gönderirlerken aklına bektaşi babası gelmiş:

— Kuzum efendim! Bizim aşinalarımızdan bir Ali baba vardı.. Mavi gözlü..

— Göçme tarihi?

— Beş sene kadar oluyor!.

Ufak bir tetkikten sonra cennetin üst kat localarından birini göstermiş ve şeyhin eline bir de güzel tiyatro dürbünü vermişler!.. Ne görsün efendim? Ali baba incecik beyaz bir sof giymiş. Kucağına bir kız yatırmış, elinde de bir şişe rakı!.. Locada oturuyor. Şeyh deli gibi olmuş!..

— Fesuphanallah! Bu ne hikmettir?.. Bu zındık herif burada da ayni günahkâr hayatını idame ediyor. Varıp şuna bu serbestliğin sebebini sorayım!.. demiş ve evvelâ dostunu ziyaret etmek istediğini teşrifatçıya söylemş. Şeyhi derhal bektaşinin locasına götürmüşler. Kapıyı vurmuşlar, babanın müsaadesi üzerine içeri girmişler:

— Ooo! Buyurun erenler!.. diyerek rufaî meslektaşını kabul etmiş. Teşrifatçı çekilir çekilmez, rufaî şeyhi dayanamamış:

Amcabey ve müdafaa harbi!.

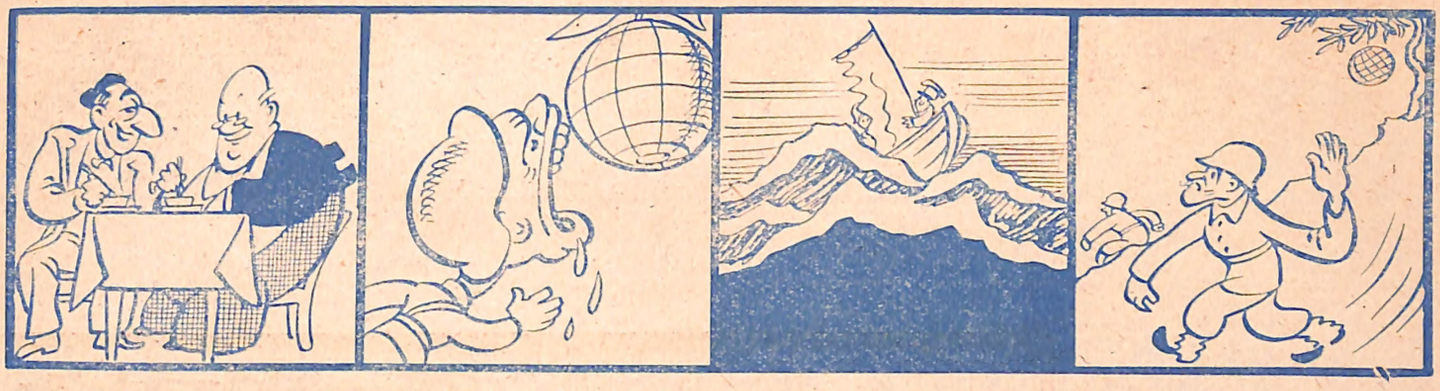

— Son olaylarla beraber savaşçıların ağzı da değişti amcabey...

... Vaktile büyük emellerle ortaya atılanlar..

... Şimdi yelkenleri suya indirmiye bakıyorlar!..

... «Bizim kimsenin yemişinde gözümüz yok..

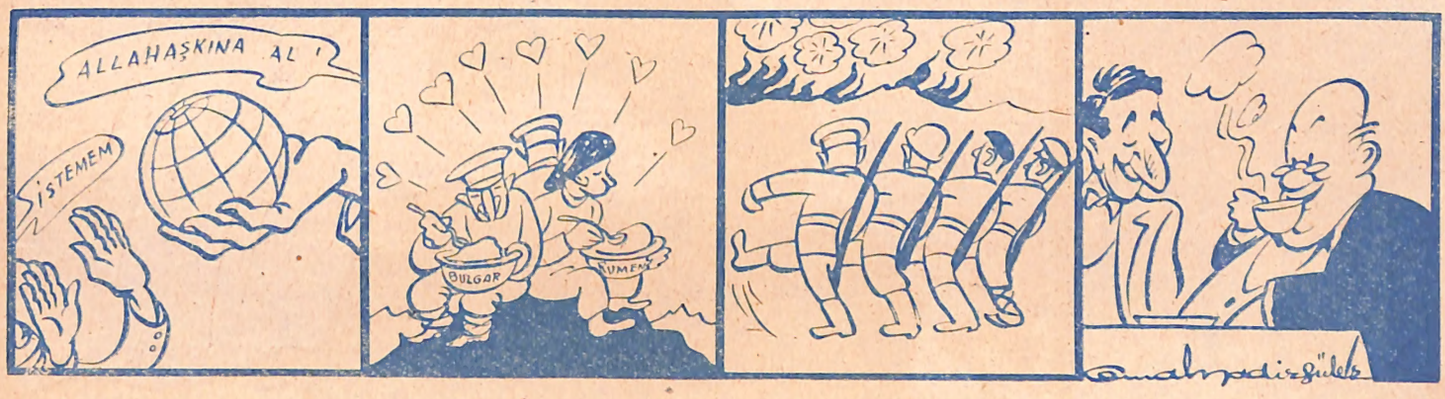

... «Bedava verseler almayız!.

.. «Azıcık aşımız, kavgasız başımız!..

... «Biz bu harbe girdikse müdafaa için girdik!..» diyorlar!

A. — «Ecel geldi cihane, bütün bunlar bahane!» azizim!

(Baştarafı 4 üncü sahifede)

nuz da Acem halılarını taklide tenezzül ediyorsunuz?.. Biz Türk paviyonundan Acem taklidi halı almayız!..

Amerikalı halıcılar, bu işi kendilerine dert edindiler. Ve ertesi gün, koltuklarında bir takım albümlerle, paviyonumuza yine geldiler:

— Bakın, size eski Türk halılarının renkli resimlerini getirdik. Nerede bu halılar?.. Niçin bu güzel Türk motiflerini ihmal ediyorsunuz da yabancı motifleri taklide özeniyorsunuz?.. Ve, bizi âdeta payladılar..

«Hep bu toprak'tan.

Sayı: 2. Sahife: 17»

— Nurum! Haydi dünyada ayinî cem ve cemal ile içerek ve severek geçindiniz, lâkin burasıda mı bu hayat-.. Nedir bu kadın?. Nedir bu rakı?..

Bektaşi acı acı gülerek şişeyi göstermiş:

— Bak şu şişeye erenler. Dibi yok!.. Kadına gelince: Bunlar melek!.. Malûm ya bunlarda dişilik erkeklik olmaz!. Sen zevahire bakıp ta beni zevk ve sefada sandın! Halbuki ben asıl cezamı burada çekiyorum.

Dipsiz şişe ve hissiz melek!.. Artık çektiğim işkenceyi var kıyas et!.. Ne cennet azizim ne cennet!.. cevabını vermiş:

B. FELEK

TE - KA - DE
Alman Radyoları
3 dalgalı 98 liradan itibaren
TAKSİTLE
OSMAN ŞAKAR ve ŞERİKİ
Galat Bankalar Cad. 59

En son modellere göre
En şık ve en sağlam
iskarpinler
NURİ ÇEKİÇ
Kundura mağazasında yapılır.
(Beyoğlu-İstiklâl caddesi: 221)

Amcabey

SİYASÎ MİZAH MECMUASI

Sayı: 48

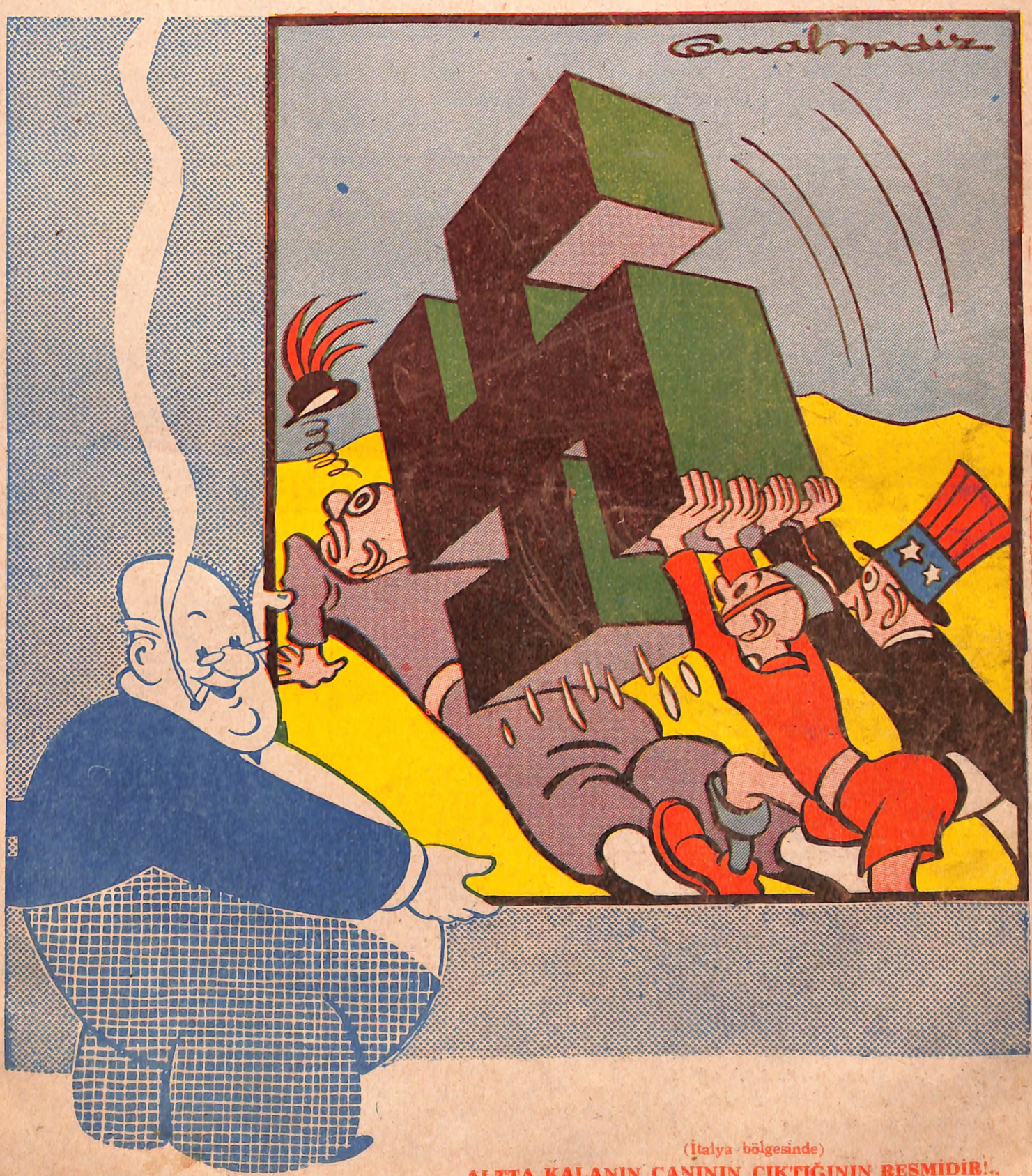

(İtalya bölgesinde)

ALTTA KALANIN CANININ ÇIKTIĞININ RESMİDİR!..